

Hoitohenkilöstölle suunnattujen verkkokoulutusten tutkimusasetelmat, menetelmät ja oppimistulokset: Kirjallisuuskatsaus

Törnävä Minna, TtT-opisk, Terveystieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto
Koivula Meeri, Dosentti, Yliopistonlehtori, Terveystieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto
Suominen Tarja, THT, Professori, Terveystieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto

Verkkokoulutusta käytetään lisääntyvässä määrin terveydenhuollon organisaatioissa. Terveydenhuollossa erityisesti sairaanhoitajien koulutuksessa verkkokoulutuksen uskotaan säästävän rahallisia ja ajallisia resursseja. Tarkoituksena on kuvata kirjallisuuskatsauksen avulla hoitohenkilöstölle toteutettujen verkkokoulutusten tutkimusasetelmia, menetelmiä ja oppimistulosten mittausta aikaisemmissa tutkimuksissa.

Tiedonhaku toteutettiin CINAHL ja Medline (Ovid) tietokannoista hakusanoilla: computer-Assisted Instruction/computer-based learning /e-learning/computer-assisted education/ web-based learning/web-based education AND nurses/nursing staff/health personnel/health care staff /health care professional NOT students/pharmacy/medical/dental/. Haun rajauksena olivat vuodet 2005-2015, suomen tai englannin kieli sekä elektroninen aineisto. Sisäänottokriteereinä olivat: määrällinen hoitohenkilöstön oppimistuloksia mittaava tutkimus ja koulutusintervention selkeä kuvaus.

Kirjallisuushaun perusteella valittiin 9 tutkimusta. Tutkimuksista suurin osa oli kvasikokeellisia. Eniten verkkokoulutuksissa oli käytetty staattista tekstiä intra- tai internetissä. Multimedia sovellutuksia käytettiin runsaasti. Verkkokeskustelu ja -tutorointi oli osassa koulutusinterventioita käytössä. Verkkokoulutuksen tukena käytettiin luento-opetusta, oheiskirjallisuutta ja kliinistä harjoittelua. Koulutuksen osien pituudet vaihtelivat 10 minuutista yhteen viikkoon. Mikäli tutkimuksessa oli kuvattu koulutuksen kokonaiskesto, vaihteli se alle yhdestä tunnista kolmeen kuukauteen. Oppimistulosta mittaavat mittarit olivat kontekstisidonnaisia. Osa mittareista oli kehitetty interventiota varten, eikä niitä ollut aikaisemmin testattu. Oppimistuloksen mittauseräselmanä yleisimmin käytettiin korkeintaan 2 viikkoa ennen ja jälkeen koulutusinterventiota mittausta. Mittauksen kohteena oleva oppimistulos lisääntyi jokaisessa tutkimuksessa, mutta muutos oli tilastollisesti merkitsevä neljässä tutkimuksessa yhdeksästä. Verkkokoulutus on monipuolinen tapa tuottaa koulutusta hoitohenkilöstölle.

Tehdyissä tutkimuksissa oli puutteita, kuten pieni aineisto tai tutkimuksen kesken jättäneiden suuri määrä. Näyttö on puutteellista verkkokoulutusten vaikuttavuudesta hoitohenkilöstön oppimistulokseen, sillä tutkimuksia on niukasti sekä tutkimusasetelmat ja -mittarit ovat erilaisia.